

Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre
Møtested:	KRED Cafe, Storgata 61, Brønnøysund
Dato:	12.12.2022
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 36/22	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
ST 37/22	Referatsaker		
RS 12/22	LOMVIS - Protokoll fra styremøte 13.10.2022.		2021/5423
RS 13/22	Vedrørende stilling tilknyttet lokalt naturoppsyn i Lomsdal-Visten nasjonalpark		2021/7395
RS 14/22	Protection Regulations of Lomsdal-Visten National Park, Norway		2022/6148
RS 15/22	Søknad om videreføring av oppkjørt skispor i Eiterådalen		2022/7963
ST 38/22	Delegerte saker		
DS 12/22	Svar på søknad om dispensasjon for motorferdsel, helikopter i Lomsdal-Visten nasjonalpark, Helgeland museum		2013/3076
DS 13/22	Svar på søknad om dispensasjon for motorferdsel, Gåsvatnet Lomsdal-Visten nasjonalpark		2022/6851
ST 39/22	Årsrapport 2022 fra Statens naturoppsyn.		2022/7279
ST 40/22	Budsjett for drift av Njaarken/Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre 2023 og forvaltningsplanarbeid		2022/7279
ST 41/22	Gjennomgang av tiltak i regi av Njaarke/Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre 2022		2022/7279
ST 42/22	Tiltaksmidler og bestilling av tjenester fra Statens naturoppsyn 2023.		2022/7279
ST 43/22	Eventuelt		

ST 36/22 Godkjenning av protokoll fra forrige møte
ST 37/22 Referatsaker

Møteprotokoll

Utvalg: Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre

Møtested: , Vevelstad

Dato: 13.10.2022

Tidspunkt: 10:00 - 14:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Tor Stabbforsmo	Nestleder	
Berit Hundåla	Medlem	
Stig Tore Skogsholm	Medlem	
Per Anders Kappfjell	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Ken-Richard Hansen	LEDER	
Siv Aglen	MEDL	
Gun Utsi	MEDL	

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Nils Anders Appfjell	Gun Utsi	
Tore Tveråmo	Siv Aglen	

Merknader:

Lokalt naturoppsyn, Carl Norberg orienterte om aktivitet under eventuelt.

Øvrige frammøtte:

Navn
Bjørnar Aarstrand

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 27/22	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
ST 28/22	Referatsaker		
RS 9/22	LOMVIS - protokoll fra styremøte - 160622 - Grane		2021/5423
RS 10/22	LOMVIS - protokoll fra styremøte - 190822		2021/5423
RS 11/22	Informasjon om overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven		2022/6235
ST 29/22	Delegerte saker		
DS 4/22	Dispensasjon - transport av varer og utstyr til hytte i Lomsdalen		2022/5478
DS 5/22	Søknad om dispensasjon - landingstillatelse for helikopter - Lomsdal-Visten nasjonalpark - Eiterådal Nord- Viggo Andersen		2022/5504
DS 6/22	Søknad dispensasjon for motorferdsel ved Gåsvatn i Lomsdal-Visten nasjonalpark - Stian Berg		2022/4380
DS 7/22	Svar på søknad dispensasjon for uttransport av elg med helikopter - Lomsdal-Visten nasjonalpark og ATV i Sirijorda naturreservat - Eiterådal Sør - Torstein Dagsvik.		2022/4457
DS 8/22	Søknad om løyve til bruk av elgtrekk og helikopter i Skjørlegda - Lomsdal - Visten nasjonalpark Reidun Solberg Seim		2022/4074
DS 9/22	Dispensasjon fra motorferdselforbudet i Lomsdal-Visten nasjonalpark for bruk av helikopter til transport av felt elg fra Lomsdalen i Brønnøy		2022/5478
DS 10/22	Søknad om dispensasjon, helikopter - Lomsdal-Visten nasjonalpark, Laksmark, Mikael Bønå		2022/5830
DS 11/22	Vedtak - motorferdsel - Lomsdal-Visten og Sirijorda naturreservat - Elgvald Eiterådal sør		2022/5324
ST 30/22	Uttalelse til søknad om autorisasjon for etablering av besøkssenter for skog i Grane kommune		2022/6282
ST 31/22	Oppsummering av innspill til oppstartsmelding revisjon - forvaltningsplan for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajve med tilhørende verneområder.		2021/7424
ST 32/22	Utvikling av samisk tema til innfallsport - Grane kommune		2015/1623
ST 33/22	Brudd på verneforskrift - bruk av ATV i Lislbørja i Lomsdal-Visten nasjonalpark	X	2022/6180
ST 34/22	Brudd på verneforskrift - Bruk av drone i Lomsdal-Visten nasjonalpark - *****	X	2022/6148
ST 35/22	Eventuelt		

ST 27/22 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2022

Behandling

Protokoll fra styremøte 16. juni og 19. august ble referert. Styret godkjente protokollene.

Vedtak

Protokoll fra styremøte 16. juni 22 og 19. august 22 ble godkjent.

ST 28/22 Referatsaker

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2022

Behandling

Gjennomgang av referatsaker. Greit med orienteringer fra Miljødirektoratet. Referatsaker tas til orientering.

Vedtak

Referatsaker tas til orientering.

ST 29/22 Delegerte saker

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2022

Behandling

Gjennomgang av delegerte saker, Delegerte saker tas til etterretning.

Vedtak

Delegerte saker tas til etterretning.

ST 30/22 Uttalelse til søknad om autorisasjon for etablering av besøkssenter for skog i Grane kommune

Forvalters tilrådning

Njaarken vaarjelimmiedajveraerie/Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre ønsker etablering av et besøkssenter for skog i Grane kommune velkommen.

Et av formålene til Lomsdal-Visten nasjonalpark er å sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sammen med andre verneområder og Børgefjell nasjonalpark kan vi oppleve mange typer skog på et lite geografisk område. Fra skoggrensen i høyfjellet ned til kystskogen finnes store variasjoner og artsrikdom, noe som vil øke opplevelsesverdien for et besøkssenter her. Besøkende kan få informasjon og kunnskap om ulike verdier på besøkssenter for etterpå å oppleve de samme verdiene ute i skogen. Få andre områder i Norge kan vise til en så stor variasjon i et forholdsvis avgrenset geografisk område.

Grane har status som nasjonalparkkommune, og har etablert et godt samarbeid med Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre. Dette samarbeidet kan videreutvikles og styrkes gjennom et besøkssenter for skog. Det vil være en uvurderlig positiv styrke å få økt ressurs til formidlingsarbeid og da spesielt knyttet opp mot skoler, barn og unge. Samarbeidet om verdiene vil også styrkes for lokale aktører i regionen, museum og andre besøkssenter lengre sør og nord.

Et besøkssenter er en viktig arena for verneforvaltning til å nå publikum. Nasjonalparkstyret mener et besøkssenter bidrar til å styrke skog- og arealvernet i en region som historisk har sett begrensninger når skog og areal båndlegges med arealvern. Et besøkssenter vil skape lokal stolthet om lokale naturverdier, historisk bruk og skogressursene som viktig bidrag i det grønne skiftet.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2022

Behandling

Forvalters tilrådning ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Njaarken vaarjelimmiedajveraerie/Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre ønsker etablering av et besøkssenter for skog i Grane kommune velkommen.

Et av formålene til Lomsdal-Visten nasjonalpark er å sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sammen med andre verneområder og Børgefjell nasjonalpark kan vi oppleve mange typer skog på et lite geografisk område. Fra skoggrensen i høyfjellet ned til kystskogen finnes store variasjoner og artsrikdom, noe som vil

øke opplevelsesverdien for et besøkssenter her. Besøkende kan få informasjon og kunnskap om ulike verdier på besøkssenter for etterpå å oppleve de samme verdiene ute i skogen. Få andre områder i Norge kan vise til en så stor variasjon i et forholdsvis avgrenset geografisk område.

Grane har status som nasjonalparkkommune, og har etablert et godt samarbeid med Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre. Dette samarbeidet kan videreutvikles og styrkes gjennom et besøkssenter for skog. Det vil være en uvurderlig positiv styrke å få økt ressurs til formidlingsarbeid og da spesielt knyttet opp mot skoler, barn og unge. Samarbeidet om verdiene vil også styrkes for lokale aktører i regionen, museum og andre besøkssenter lengre sør og nord.

Et besøkssenter er en viktig arena for verneforvaltning til å nå publikum. Nasjonalparkstyret mener et besøkssenter bidrar til å styrke skog- og arealvernet i en region som historisk har sett begrensninger når skog og areal båndlegges med arealvern. Et besøkssenter vil skape lokal stolthet om lokale naturverdier, historisk bruk og skogressursene som viktig bidrag i det grønne skiftet.

ST 31/22 Oppsummering av innspill til oppstartsmelding revisjon - forvaltningsplan for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimiedajve med tilhørende verneområder.

Forvalters tilrådning

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre tar mottatte innspill til orientering. Innspillene tas med videre i prosessen.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2022

Behandling

Forvalters tilrådning ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre tar mottatte innspill til orientering. Innspillene tas med videre i prosessen.

ST 32/22 Utvikling av samisk tema til innfallsport - Grane kommune

Forvalters tilrådning

Styret for Njaarken vaarjelimiedajve/Lomsdal-Visten nasjonalpark ønsker å ta opp jobben med å utvikle samisk tema til innfallsport. Det er ønske at dette legges til Stavassdalen i Grane kommune.

Punktet legges til besøksstrategi for nasjonalparken ved neste revisjon.

Arbeidsgruppe vil være: Representant fra styret, representant fra Grane kommune, Helgeland Museum og nasjonalparkfovalter. Fra styret oppnevnes som representant.

Reindriftsnæringa inviteres tidlig inn i planene for å unngå sårbare områder for reindrifta.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2022

Behandling

Forvalters tilrådning ble enstemmig vedtatt.

Fra styret oppnevnes Gun Margret Utsi og Per Anders Kappfjell som representanter.

Helgeland Museum, Grane og Grane kommune tilskrives for å oppnevne en representant.

Vedtak

Styret for Njaarken vaarjelimiedajve/Lomsdal-Visten nasjonalpark ønsker å ta opp jobben med å utvikle samisk tema til innfallsport. Det er ønske at dette legges til Stavassdalen i Grane kommune.

Punktet legges til besøksstrategi for nasjonalparken ved neste revisjon.

Arbeidsgruppe vil være: Representant fra styret, representant fra Grane kommune, Helgeland Museum og nasjonalparkfovalter. Fra styret oppnevnes Gun Margret Utsi og Per Anders Kappfjell som representanter.

Reindriftsnæringa inviteres tidlig inn i planene for å unngå sårbare områder for reindrifta.

ST 33/22 Brudd på verneforskrift - bruk av ATV i Lislbørja i Lomsdal-Visten nasjonalpark

ST 34/22 Brudd på verneforskrift - Bruk av drone i Lomsdal-Visten nasjonalpark - *****

ST 35/22 Eventuelt

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2022

Behandling

1. Lokalt naturoppsyn ved Carl Norberg orienterte om aktivitet i parken. Det ble orientert om:

- a) dokumentering av strandsøppel,
 - b) opplag av et skip, "TRIKKEN" i Lislbørja utenfor vernegrense,
 - c) suksess med bruk av GEONETT ved Gåsvatnet,
 - d) tilstand på "Gippegamma" i Sørvassdalen samt oppfølging av pågående saker.
 - e) I tillegg orienterte Carl Norberg om at han planlegger å gå av med pensjon 1. mai 2023.
- Styret tok informasjonen til sin orientering . Det er ønske om at nasjonalparkforvalter formulerer et skriv til SNO sentralt ang utlysning av lokal SNO stilling tidlig for mulighet for overlapping. Nasjonalparkforvalter kontakter også eier av opplagret skip i Lislbørja og Helgeland Museum ang tilstanden på "Gippegamma".
2. Det ble orientert om henvendelse vedrørende gjenreising av hus i Lomsdalen fra Velfjord Historielag. Styret er positive til å møte Velfjord Historielag og snakke om prosess videre. Fra styret velges Tore Tverråmo til å møte historielaget sammen med nasjonalparkforvalter.

Vedtak

- 1. Styret tar informasjonen fra SNO til sin orientering . Det er ønske om at nasjonalparkforvalter formulerer et skriv til SNO sentralt ang utlysning av lokal SNO stilling tidlig for mulighet for overlapping. Nasjonalparkforvalter kontakter også eier av opplagret skip i Lislbørja og Helgeland Museum ang tilstanden på "Gippegamma".
- 2. Styret er positive til å møte Velfjord Historielag og snakke om prosess videre. Fra styret velges Tore Tverråmo til å møte historielaget sammen med nasjonalparkforvalter.

**Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Trofors jernbanestasjon
8680 Trofors

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 +4775547819
sfnopost@statsforvalteren.no
www.fylkesmannen.no/nordland

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Bjørnar Aarstrand

Vår ref. 2021/7395

Deres ref.

Dato 21.10.2022

Vedrørende stilling tilknyttet lokalt naturoppsyn i Lomsdal-Visten nasjonalpark

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre har blitt orientert om at lokalt naturoppsyn, Carl Norberg planlegger å gå av med pensjon 1. mai 2023.

Styret har tatt dette til sin orientering den 13. oktober i år. Med bakgrunn i dette vil styret anmode Miljødirektoratet om å lyse ut stillingen så raskt som mulig, slik at det kan ansettes personell i stillingen med overlapping med dagens oppsyn. Styret mener dette er viktig med hensyn til pågående og kommende saker og oppdrag i bestillingsdialogen.

Carl Norberg har fungert i stillingen siden sommeren 2011 og det er derfor svært viktig med overlapping både i forbindelse med historikk, lokalkunnskap, nettverk og bestillingsdialog for 2023.

Forvaltningen for Lomsdal-Visten nasjonalpark er svært fornøyd med samarbeidet, den jobben som gjøres nå og har blitt gjort av lokalt naturoppsyn disse årene.

Med hilsen

Bjørnar Aarstrand
Nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Statens Naturoppsyn, Sentralt

Statens Naturoppsyn Trofors

Trofors jernbanestasjon

8680

TROFORS

**Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Trofors jernbanestasjon
8680 Trofors

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 +4775547819
sfnopost@statsforvalteren.no
www.fylkesmannen.no/nordland

Felix Mentele

Saksbehandler Bjørnar Aarstrand

Vår ref. 2022/6148

Deres ref.

Dato 14.11.2022

Protection Regulations of Lomsdal-Visten National Park, Norway

The Board of Directors of Lomsdal-Visten National Park have been made aware of video footage taken in a protected area:

https://www.youtube.com/watch?v=y8VD6ioo_sw&list=PLdIVqXLvMz1iw63ucSyb8S05tHhs8_OUQ&index=5 which was published 25th January 2022.

We are writing to inform you that the use of drones in Lomsdal-Visten National Park is forbidden and is in violation of the Protection Regulations. Drone use may have a negative impact on birds and animals in the area, potentially disturbing breeding activities of endangered species. In addition to this, the use of drones has a negative effect for those using the area for outdoor activities.

The Board of Directors of Lomsdal-Visten National Park have decided not to prosecute in relation to this video since the incident occurred over two years ago and the ban against the use of drones in the area was poorly communicated at this time.

If you have any questions about future use of drones in Lomsdal-Visten National Park, you are welcome to contact us via the given email or phone number in this letter, or visit us at <https://www.lomsdalvisten.no/en/management-and-oversight/>

Best regards

Bjørnar Aarstrand
National park manager

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Fra: Holmen Gård - Post[post@holmen-gard.no]
Sendt: 04.12.2022 11:25:03
Til: Postmottak Vefsn kommune;Aarstrand, Bjørnar;Trond Nordås[post@vefsn.kommune.no;bjaar@statsforvalteren.no;tno@statskog.no]
Kopi: Hans Gunnar Otervik[hans.gunnar.otervik@vefsn.kommune.no];
Tittel: Søknad om videreføring av oppkjørt skispor i Eiterådalen

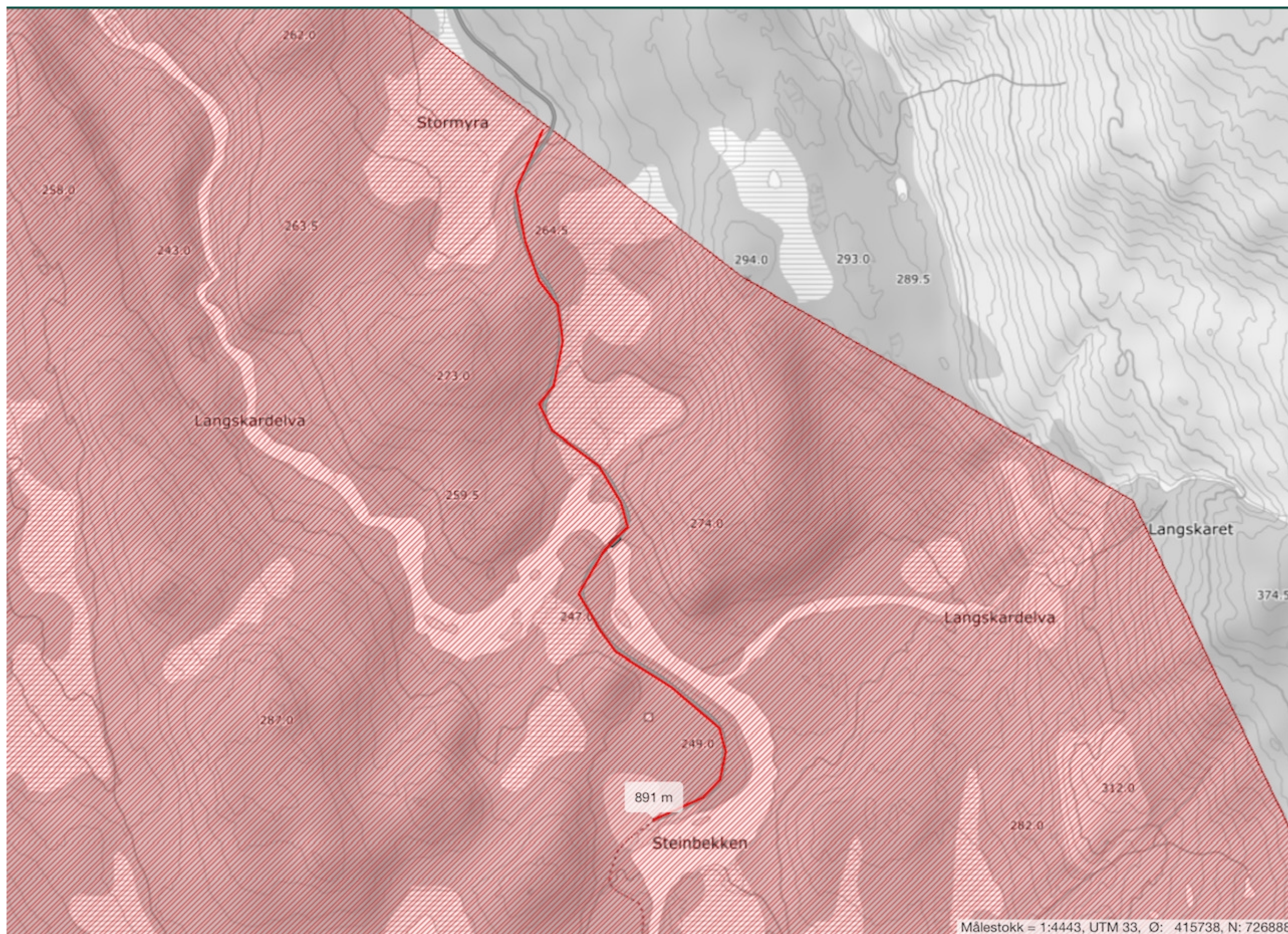
Til:
Vefsn kommune V/ Landbrukskontoret
Statskog V/ Trond Nordås
Lomsdal-Visten Nasjonalparkstyre V/ parkforvalter Bjørnar Aarstrand

Viser til tidligere vedtak for vinteren 2022 hvor vi på Holmen Gård fikk tillatelse til å kjøre opp skispor fra Holmen gård og innover skogsbilveg (ref saksnr 2022/2083)

Hensikten med skisporet var å skape muligheter for økt aktivitet på gården i vintersesongen, samt også tilbud til allment bruk. Sporet ble godt benyttet spesielt i tiden fra midt i februar til påske.

Holmen gård søker med dette om mulighet til å kjøre spor også vinteren 2023. For søknadsåret ønsker vi også å forlenge sporet fra grensen til verneområdet Sirijorda Naturreservat og frem til Langskardnesan som vil være et mere naturlig endepunkt og som også muliggjør bruk av fasilitetene som ligger i dette området (bål plass og benker, samt hytten til Vefsn Jeger og Fiskeforening).

Vedlagt ligger vedtak fra 2022, samt kart som viser traseen fra verneområdet og inn til ønsket endepunkt ved Langskardnesan.

Med Vennlig Hilsen
Holmen Gård
Anne Krutnes

HOLMEN GÅRD - MAGNE KRUTNES
Eiterådalsvegen 1363
8658 MOSJØEN

Dato: 26.01.2022
Saksb: RAGNHILDES
Saknr:2022/2083
Deres ref:

Melding om vedtak - søknad om motorferdsel i utmark - Holmen Gård

Fagutvalg for utmark, landbruk og motorferdsels behandling av sak 2/2022 i møte 25.01.2022:

Vedtak

I medhold av **Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 6 særlige behov, jfr Lov om motorferdsel i utmark**, gis dispensasjon for bruk av snøscooter til Holmen gård.

Formål:

Oppkjøring av skiløype med snøscooter etter ubrøytet skogsbilveg fra Holmen gård til Neverslettåsen med avgreining til Stormoia. Oppkjørt løype skal tjene formålet til næringsvirksomhet på Holmen gård og for allmenn bruk.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder fra dags dato til og med andre påskedag (18 april) 2022.
- Oppkjørt spor/løype skal være åpen for allmenheten.
- Skulle det bli naturmessige forhold som gir vanskelige forhold for vilt og rein, eksempelvis ekstremt mye snø, forutsettes det at det utøves skjønn og at det tas hensyn til tamrein og vilt ved oppkjøring av løype.
- Hvis grunneier (Statskog) har behov for oppbrøyting av vegen i forbindelse med sin næringsvirksomhet må løypekjøring avsluttes umiddelbart.

Vedtak og vilkår er i tråd med mottatte grunneiertilatelse pr e-post fra Statskog.

Begrunnelse for vedtaket:

Tiltaket vurderes som en god tilrettelegging for å utøve næringsvirksomhet og for allmenn bruk av oppkjørt skiløype.

Behandling

Nettsted: www.vefsn.kommune.no/
Post: www.vefsn.kommune.no/edialog

Telefon: 75 10 10 00
Org.nr: 844 824 122

Aufles tok opp kommunedirektørens forslag til vedtak. Aufles forslag enstemmig vedtatt.

Du kan klage på vedtaket. Klagen sendes da til Vefsn kommune innen 3 uker etter at du har mottatt brevet.

Med hilsen

rådgiver landbruk Ragnhild Eide Jensen
Landbruk

ST 38/22 Delegerete saker

**Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Trofors jernbanestasjon
8680 Trofors

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 +4775547819
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Lomsdal-Visten

Helgeland museum avd. Vefsn
Sjøgata 31 B
8656 MOSJØEN

Saksbehandler Bjørnar Aarstrand

Vår ref. 2022/6705

Deres ref.

Dato 28.10.2022

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Svar på søknad om dispensasjon for motorferdsel, helikopter i Lomsdal-Visten nasjonalpark, Helgeland museum

Her kommer svar på søknaden om dispensasjon fra motorferdselforbudet i Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve for å bruk av helikopter i Searvoesvuemie/Sørvassdalen i Vefsn.

Vedtak

Helgeland Museum, avd. Vefsn ved Tore Nyheim, får dispensasjon fra forbudet mot motorisert ferdsel i Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve til frakt av materialer og verktøy i forbindelse med restaurering av bygninger ved samisk boplass i Searvoesvuemie/Sørvassdalen i Vefsn. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 6.3, bokstav e, og i henhold til delegert myndighet fra Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for ett helikopter med inntil fire landinger i perioden 28. oktober 2022 til 15. april i 2023. Flygingen foregår fra Mosjøen lufthavn til Searvoesvuemie/Sørvassdalen.
- Dersom det er rein i området skal det tas hensyn til dette, det vil si at reinen skal få mulighet til å forflytte seg rolig før helikopteret går ned.
- Før flyging skal det gis beskjed til lokal SNO Carl Norberg på telefon 906 45 339 og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt (Torstein Appfjell, distriktsleder telefon 905 07 332). SMS er tilstrekkelig.
- Dispensasjonen skal være med i helikopteret.

Det er ikke tillatt å rydde unna vegetasjon for transporten.

I tillegg til dispensasjon fra nasjonalparkstyret må dere eventuelt ha egen dispensasjon fra Vefsn kommune. Dette vedtaket er videresendt til kommunen.

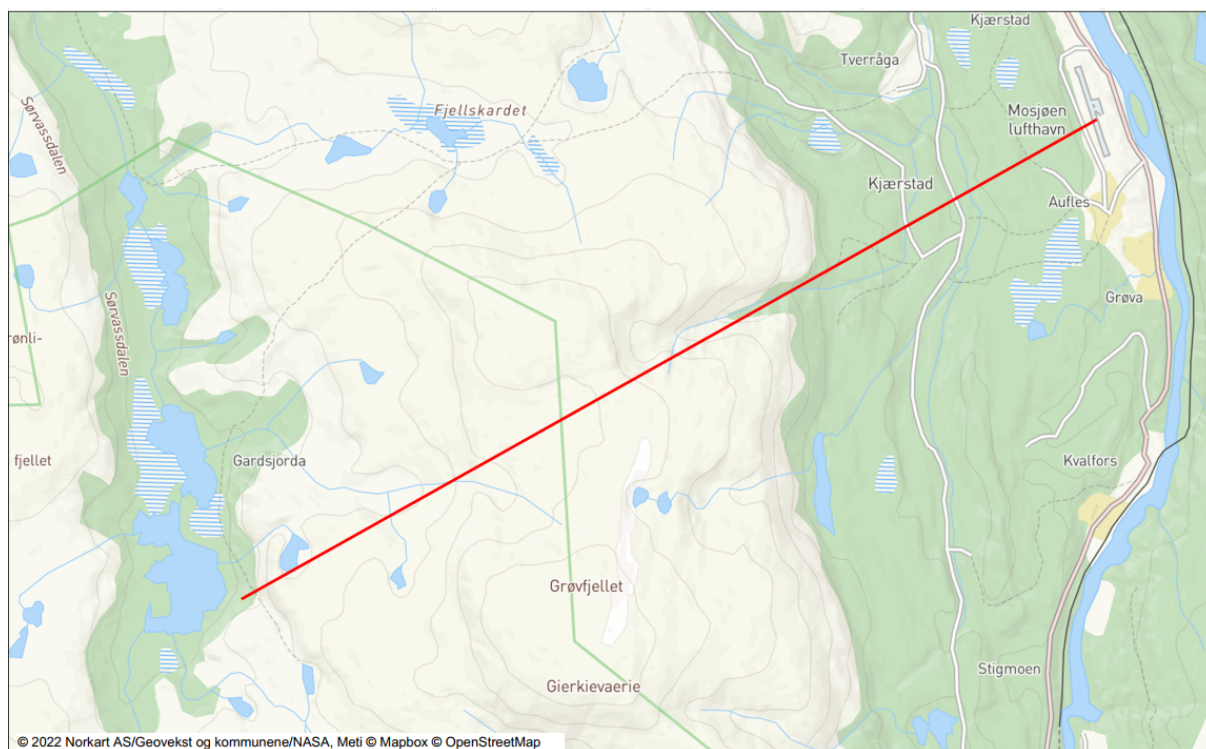
Klage på vedtak

Dere kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir omgjort blir klagen oversendt Miljødirektoratet for behandling.

Bakgrunn

Helgeland museum avdeling Vefsn har søkt om dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Lomsdal-Visten nasjonalpark. Dette i forbindelse med bafaring/sikring av bur ved restaurert samisk boplass i Sørvassdalen. Flygingen gjennomføres fra Mosjøene lufthavn til Sørvassdalen.

Søknaden har blitt sendt til Vefsn kommune den 27. september 22, som har videresendt søknaden til nasjonalparkstyret den 18. oktober. I samtale med søker den 28. oktober er det opplyst at det også er aktuelt nå å gjøre sikringsarbeid av selve hovedgamma «Gippekåta» (på grunn av nyoppdagede skader), og at det kan være nødvendig å søke om dispensasjon som varer fram til våren. Innflyging og arbeid er væravhengig og det blir korte dager fremover.

Kart over flygingen/transportrute.

Gippe og Gunnar Vesterfjell Njarka satte på begynnelsen av 1900-tallet opp ei særegen husgamme ved Finnkotbekken i lia ovenfor Øvervatnet. Denne er antatt bygd i 1917 ut fra

inskripsjon ved inngang. Til gammeplassen hørte det med ei tradisjonell *dearvie-gåetie* (torvgamme) og et *buvrie/boerne* (bur/oppbevaringssted) ved vatnet. Buret er antatt eldre enn husgamma, men noen sikker tidsangivelse finnes ikke. Torvgamma har gått over til å bli en *slaameme-gåetie* (gamme i forfall), men restene vises enda. På slutten av 1990-tallet ble husgamma og buret restaurert av Vefsn Museum og Sijti Jarng. Det ble også oppført en ny torvgamme noen hundre meter fra den opprinnelige boplassen. Vefsn historielag står som eier av anlegget, men det driftes av Helgeland Museum. Helgeland Museum restaurerte i 2017 buret og har nå fått midler fra Sametinget til forprosjekt for restaurering av husgamma.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

Motorferdsel på land, i ferskvann og i luften under 300 meter forbudt i nasjonalparken. Dette står i verneforskriftens § 3, punkt 6.1. Forvaltningsmyndigheten kan likevel gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på bygninger. Dette står i verneforskriftens § 3, punkt 6.3 bokstav e.

Alle saker som berører natur skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Et av formålene til nasjonalparken er å ta vare på kulturminner (verneforskriften §2 punkt 2.). Dette samiske kulturminnet er unikt i regional sammenheng, og gjenspeiler godt deler av den rike samiske historien i området.

Vurdering

Den samiske historien i området er lang, selv om de fleste eldre spor etter samisk bosetting er tatt tilbake av naturen. Ved Øvervatnet finner vi den aktuelle boplassen («Gippeåkåta»), som er et automatisk freda kulturminne. Gunnar og Gippe Njaarka hadde også ei gamle ved Grønlivatnet. Ved Gardsgjorget er det ei nyere, delvis forfalt gamle. Gården

Sørvassdalen var i drift frå 1853 til 1892. I tillegg til boplassen etter Gippe og Gunnar Vesterfjell Njarka er det to private hytter ved Øvervatnet, ei ved Nervatnet og ei ved Langvatnet. Statskog Fjelltjenesten har ei oppsynshytte ved Nervatnet og Vefsn Jeger og fiskeforening har ei utleiehytte ved Lavatnet.

Bevaring av kulturminner er en del av verneformålet.

Berggrunnen i området består i hovedsak av granitt, men det er også flere innslag av kalkrike områder, blant annet ved Grønlivatnet. Selve Sørvassdalen/Searvoesvumie er et avsidesliggende dalføre som strekker seg fra nordgrensen av nasjonalparken og sørover mot Fagerjordfjellet. Den er et grunt innsenket dalføre med overveiende fattig berggrunn og nøysom vegetasjon. Det er glissen furuskog av røsslyng- og blokkebærtypen i dalbunnen med hovedsakelig småbregne- og blåbærgranskog i liene.

Forekomsten av signalarter og rødlistearter knyttet til gammelskog er dårlig. Området som helhet er vurdert å ha lokal verdi på grunn av dominansen av fattig og glissen fjellskog. Området har en viss verdi som raste og hekkeområde for våtmarksfugl. Av særlig verdi trekkes fram registreringer av storlom og tretåspett. Sørvassdalen er også registrert som hekkeområder for dverg- og jaktfalk. Jaktfalken er registrert som nært truet i norsk rødliste og i tilbakegang. Det er også registrert fiskemåke og fjellrype i området jaktfeltet ligger i, begge er kategorisert som nært truet i rødlista. Norsk rødliste er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut i Norge.

Sørvassdalen/Searvoesvuemie er et viktig beiteområde for rein. Dersom der er rein i området må det tas særskilt hensyn. Det betyr at reinen må gis mulighet til å forflytte seg rolig før man går ned med helikopter.

Det er gode nok kunnskaper om naturmangfoldet, dette betyr at naturmangfoldlovens § 9, «føre-var prinsippet», ikke brukes i denne saken.

Naturmangfoldlovens § 10 sier at økosystemtilnærming og samlet belastning på et område skal vurderes. Det skal også vurderes om en dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften. Det er ikke dokumentert at lavtflyging med helikopter er til vesentlig skade på naturmangfoldet utenom hekke- og yngletid. Det er ikke tillatt å felle trær/rydde landingsplass i forbindelse med landing med helikopter. Til tross for flere hytter og tidligere kulturmark ved Gårdsgjorget oppleves Sørvassdalen som et lite påvirket område. Det er gitt dispensasjon til motorferdsel med snøskuter til alle hyttene i Sørvassdalen, to til tre turer årlig. Det har i tillegg år om annet blitt gitt dispensasjon til frakt av utstyr og materiale med helikopter, da lite snø har gjort transport med snøskuter vanskelig. I tillegg har det blitt gitt tilatelse til jaktlag for uttransport av felt elg med helikopter.

Sørvassdalen er attraktivt som turmål i nasjonalparken. Den største friluftsjaktiviteten er knyttet til perioden juni-august. Forstyrrelser for friluftslivet må i tillegg betraktes å være kortvarig i forbindelse med landing og take-off og den samlede belastningen på området vurderes derfor som akseptabel.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 er ikke relevante i denne saken og er derfor ikke vurdert.

Med hilsen

Bjørnar Aarstrand
Nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Statens Naturoppsyn Trofors
VEFSN KOMMUNE
STATSFORVALTEREN I
NORDLAND
JILLEN-NJAARKE
REINBEITEDISTRIKT

Trofors jernbanestasjon
Postboks 560
Postboks 1405

c/o leder Torstein Appfjell
Haustreisvegen 98

8680 TROFORS
8651 MOSJØEN
8002 BODØ

8684 TROFORS

**Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Trofors jernbanestasjon
8680 Trofors

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 +4775547819
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Lomsdal-Visten

STATSKOG SF
Postboks 63 Sentrum
7801 NAMSOS

Saksbehandler Bjørnar Aarstrand

Vår ref. 2022/6851

Deres ref.

Dato 28.10.2022

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Svar på søknad om dispensasjon for motorferdsel, Gåsvatnet Lomsdal-Visten nasjonalpark

Her kommer svar på søknaden om bruk av helikopter til transport av ved til hytte ved Gåsvatnet/Sarvejællanjaevrie i Grane kommune i Nordland. Tillatelsen er gitt med vilkår.

Vedtak

Statskog Nordland ved Tore Bjørnstad får dispensasjon fra forbudet mot motorisert ferdsel i Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve for transport av varer og utstyr (ved) til Gåsvasshytta i Grane kommune med helikopter. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 6.3, bokstav f, og i henhold til delegert myndighet fra Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Dere får dispensasjon med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder frakt av varer og utstyr (ved) til Gåsvasshytta ved Gåsvatnet/Sarvejællanjaevrie i Grane kommune.
- Dispensasjonen gjelder for et helikopter med inntil 4. turer i 2022.
- Dersom det er rein i området må det vises særlig hensyn. Reinen må gis mulighet til å forflytte seg rolig før helikopteret går ned.
- Dispensasjonen skal være med på hver tur.
- FØR hver transport SKAL det gis beskjed til lokal SNO, Carl Norberg på telefon 906 45 339 og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt (Torstein Appfjell, distriktsleder telefon 905 07 332). SMS er tilstrekkelig.

Det er ikke tillatt å rydde unna vegetasjon i forbindelse med transporten.

I tillegg til dispensasjon fra nasjonalparkstyret må dere ha en egen behandling fra Grane kommune. Søknaden sendes med kopi til kommunen, som vil komme med egen uttalelse.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Bjørnar Aarstrand
Nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Statens Naturoppsyn Trofors	Trofors	8680	TROFORS
	jernbanestasjon		
Grane kommune	Rådhuset	8680	Trofors
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt v/ Torstein Appfjell	Haustrisveien 98	8680	TROFORS

Bakgrunn

Statskog søker i epost av 25. oktober 2022 om inntransport av ved med helikopter til Gåsvasshytta i Grane kommune.

Det opplyses at det nå er tomt for ved og hytta er utleid utover høsten og forvinteren. Det haster derfor å få inn veden. Det søkes om 4 turer så snart som mulig.

Frakt vil foregå fra parkering på skogsveien og inn til Gåsvasshytta. Det er vedlagt kart i søknaden (under)

Kart som viser transportrute.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen .Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

I henhold til verneforskriftens § 3.6 er motorferdsel på land, i ferskvann og i luften under 300 meter forbudt. Forvaltningsmyndigheten kan likevel gi tillatelse til bruk av beltegående kjøretøy på vinter eller luftfartøy for inntransport av varer og utstyr til etablerte hytter og gammer. I forvaltningsplan for nasjonalparken skal det vurderes søkers reelle behov opp mot antall turer. I tillegg kan det settes vilkår for tillatelsen.

Ut fra dette vurderes hjemmelsgrunnlaget for søknaden å være oppfylt i henhold til verneforskriftens § 3. punkt 6.3 bokstav f for frakt av varer og utstyr til hytter og gammer i nasjonalparken.

Søknaden skal videre vurderes i henhold til naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering

Det framgår av naturmangfoldlovens § 8 at alle vedtak som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfoldet og virkningen på det. Kunnskapen om naturverdiene i området ansees som god. Området Sarevejælla-Sarvejællanjaevrie-Sarvenvaartoe-Sorretje/Gåsvassdalen-Gåsvatnet/Elgfjellet-Fatfjellet ble godt kartlagt i arbeidet med verneplan for Lomsdal-Visten ([Miljøfaglig utredning, rapport 2004:3](#)) Opplysningene om naturmangfoldet er hovedsakelig henta fra denne og fra Naturbase

Området er et av de rikeste i nasjonalparken med svært variert vegetasjon og topografi. Vi finner også flere svært verdifulle lokaliteter i området. I området er det store kalkforekomster, noe som gir store areal med svært frodige og rike skogsområder. Rundt Sarvejællanjaevrie/Gåsvatnet er det variert gran- og bjørkeskog. I vestenden av Sarvejællanjaevrie/Gåsvatnet og i liene fra Setertjønna via Engibekkskardet til Ohtje Raandurrie/Litle Hjortskardet er det områder med stor, grov granskog med naturskogpreg. I andre deler av området bærer granskogen større preg av hogst, særlig under engelskbruktida.

I området ligger det mange delområder med prioriterte naturtyper. Fem av områdene er kategorisert som svært viktige. Dette er Elgfjellet (kalkrike områder i fjellet), Jordbrudalen (kalkskog), Sætertjørna V (gammel barskog), Fatåsen S (kalkskog) og Grønli (kalkskog). I

tillegg er det en rekke områder som har fått verdiene «viktig» og «lokalt viktig». I disse områdene finner vi blant annet gammel barskog, kalkskog, bekkekløfter, deltaområder og flere av områdene er mosaikkpreget med innslag av rikmyr.

Det er registrert en rekke sårbare arter i området.

Hele området er et viktig beiteområde for rein, med sommer-, høst- og vinterbeiter. Kunnskapsgrunnlaget vurderes dermed som tilstrekkelig slik at §9 ikke kommer til anvendelse.

Det er ikke dokumentert at lavtflyging med helikopter er til vesentlig skade på naturmangfoldet utenom hekke- og yngletid. Det er ikke tillatt å felle trær/rydde landingsplass i forbindelse med landing med helikopter. En tillatelse til frakt av utstyr og varer utenfor hekke- og yngletid vil derfor ikke bryte mot «føre-var-prinsippet».

Naturmangfoldlovens § 10 sier at økosystemtilnærming og samlet belastning på et område skal vurderes. Det skal også vurderes om en dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften. Utover hytta det søkes dispensasjon for frakt av varer og utstyr til er det ingen andre hytter innenfor grensene til verneområdet. Det er også få synlige spor av menneskelig påvirkning i området ut over dette.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i verneområdet fordi det kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom forstyrrelser, slitasje og støy. I tillegg forstyrrer motorferdsel fred og ro som grunnlag for utøvelse av friluftsliv. Ut over dispensasjon til transport av felt elg og reindriftnas næringskjøring foreligger det ingen gyldige dispensasjoner for motorferdsel i området. Gåsvatnet/Sarvejælla er et av de mest attraktive turmålene i nasjonalparken. Forstyrrelser for friluftslivet må betraktes å være kortvarig i forbindelse med landing og take-off og den samlede belastningen på området vurderes derfor som akseptabel.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 er ikke relevante i denne saken og er derfor ikke vurdert.

Arkivsaksnr: 2022/7279-0

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 05.12.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	39/22	12.12.2022

Årsrapport 2022 fra Statens naturoppsyn.

Vedlegg:

1 Årsrapport LOMVI 2022.pdf

Forvalters tilrådning

Årsrapport fra Statens naturoppsyn for 2022 tas til orientering.

Bakgrunn

Informasjon fra Statens naturoppsyn ved Carl Norberg ble lagt fram for Rådgivende utvalg den 24. oktober 2022.

Vedlagt ligger også årsrapporten.

Årsrapport for 2022 fra SNO til nasjonalparkstyret i LOMSDAL-VISTEN NASJONALPARK NJAARKEN VAARJELIMMIEDAJVE

SNO lokalt: Carl Norberg

I tillegg er det kjøpt tjenester av: Statskog Fjelltjenesten

Forsidefoto: Rødstjert. Fotograf: Carl Norberg

Foto ovenfor: Rydding av gjenstående sitka på Børjeneset. Fotograf: Carl Norberg

1. Kjerneoppgaver (kontroll, tilsyn, informasjon, mv)

Nasjonalparkstyret for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajveraerie forvalter også de tilgrensende verneområdene Strauman landskapsvernområde, Innervisten marine verneområde, Stavasselve naturreservat og Sirijorda naturreservat. Det er SNO Trofors som har tilsynsansvaret for disse områdene. Årsrapporten gjelder alle områdene.

SNO har anmeldt ett brudd på verneforskrift i 2022 - det gjelder overtredelse av vilkår/forutsetninger knyttet til transport av elg med beltegående kjøretøy. Nasjonalparkstyret har selv anmeldt et annet forhold som også er knyttet til barmarkskjøretøy i forbindelse med elgjakt. Ingen av sakene er foreløpig avgjort av politiet. Av andre kjente avvik eller ulovlige forhold kan nevnes:

- Et mindre bygg oppført ved Midtre Breivatn uten nødvendig dispensasjon. Nasjonalparkstyret har vedtatt at eier skal fjerne bygget. Vedtaket er stadfestet av Miljødirektoratet etter klagebehandling. Bygget sto fortsatt etter pålagt frist. I november fraktet forvaltningsmyndigheten bygget ut av nasjonalparken for eiers regning.
- Reingjerde og hjulbrakke i Sirijorda naturreservat er bygget og plassert uten nødvendig dispensasjon. Gjerdeanlegget er i ettertid omsøkt etter reindriftsloven, men er endelig avslått av Landbruksdepartementet. Gjerdeanlegg og brakke står fortsatt i naturreservatet. Gjerdeanlegget er foreløpig ikke pålagt fjernet, mens forvaltningsmyndigheten har pålagt å fjerne brakken innen 15. september. Deretter påløp dagmulkt fra 15. september til 15. november. Forvaltningsmyndigheten forbereder fjerning av brakken for eiers regning.
- Reingjerde i Lomsdalen. I oktober 2021 ble nasjonalparkforvalter og SNO gjort oppmerksom på et nybygget gjerde i Lomsdalen. I verneforskriften har reindriften anledning til å sette opp midlertidige gjerder. Slike gjerder blir gjerne satt opp i forbindelse med en kortvarig, konkret arbeidsoperasjon, og deretter fjernet. I november 2022 sto gjerdet i Lomsdalen fortsatt. Det er ikke søkt om tillatelse til bygging av permanent gjerde, og anlegget er å betrakte som et ulovlig inngrep. Saken er rapportert til nasjonalparkstyret.
- I fjordstrøkene i Velfjorden og Vistenfjorden er det fortsatt mye plastavfall på land som stammer fra skjelloppdrett i området. Det ser ikke ut til at næringsaktørene gjør noe for å rydde opp. Saken er rapportert til nasjonalparkforvalter som har dialog med Fiskeridirektoratet om saken.
- Søppelproblematikk i forbindelse med forfalne hus/eiendommer i verneområdet. Ett av disse byggene tilhører Miljødirektoratet (Lislørja). SNO overvåker status og utvikling, og rapporterer til nasjonalparkforvalter.

SNO har i tillegg sendt rapport/bekymringsmelding til nasjonalparkstyret om:

- Et mindre skip som er lagt i opplag i Lislørja like utenfor strandlinjen (nasjonalpark). SNO er usikker på om skipet er fortøyd på en sikker og forsvarlig måte. Dersom fortøyning svikter kan skipet havarere i nasjonalparken, og kanskje resultere i forsøpling/forurensing.

Som del av nasjonale overvåkingsprogram er det gjennomført yngleregistrering av jerv, samt intensiv overvåking av to hekkelokaliteter for kongeørn i verneområdet. Enkelte andre kjente kongeørnlokaliteter i tilknytning til verneområdet ble også overvåket. Det er ikke dokumentert yngling av jerv i nasjonalparken i 2022. Det ble dokumentert en vellykket hekking av kongeørn.

Ulovlig oppsatt bygg ved Midtre Breivatn. Fjernet av forvaltningsmyndigheten november 2022. Foto: Carl Norberg

Arrangementer og ferdsel

2022 var et år uten restriksjoner knyttet til tidligere års coronasituasjon. Det har vært et normalår hva gjelder turisme og sosial kontakt.

Sjøbergmarsjen ble gjennomført lørdag 6. august fra Eiterådalen til Vistenfjorden.

Det generelle inntrykket etter sommersesongen 2022 er at ferdselen av besøkende på dagstur og langturer har vært på et nokså normalt nivå i forhold til tidligere år, kanskje noe redusert på grunn av en nokså våt sommer.

I 2021 ble 72 vindmøller i Øyfjellet vindpark bygget. I 2022 kom vindmølleparken i full drift. De sørligste anleggene ligger ca 3 km fra nasjonalparken, og om lag halvparten av vindmøllene er synlig fra de nordligste delene av nasjonalparken, samt fra mange av fjelltoppene.

Skipsopplag i Lislørja. Foto: Carl Norberg

Befaringer og styremøter

SNO har i 2022 deltatt på de fleste styremøter, og på nasjonalparkstyrets befaring i Stavassdalen i Grane i juni.

Områder/tema under befaring har blant annet vært:

- Tilretteleggingstiltak i Stavassdalen
- Havarert bru over Stavasselva
- Nytt infopunkt i ny E-6

2. Bestilte tiltak 2022

Gjennom bestillingsdialogen mellom nasjonalparkstyret og SNO ble det avtalt en rekke tiltak for 2022. Nedenfor rapporteres kort for det enkelte tiltaket. For mange av tiltakene er det i tillegg levert ytterligere data/opplysninger til øvrige databaser som Verneområdelogg og Artsobservasjoner, eller i egne delrapporter.

Planlagt arbeid, foreslåtte tiltak og SNOs øvrige innspill til nasjonalparkstyret for 2023 er i understreket kursiv.

Søppelrydding - generelt

Kyststrekninger som ble ryddet for søppel i 2016 er blitt sjekket hvert år siden for nytt søppel. I ettertid har det årlig kommet til mye nytt søppel fra spesielt skjelloppdrett langs

strendene - særlig i Velfjorden. SNO kan ikke se at det foregår noen regelmessig opprydding fra næringen selv.

Det er behov for regelmessig opprydding. Dette er et ansvar for kjent forurensere.

Hus i forfall i Lislørja. Foto: Carl Norberg

Flere bygninger forskjellige steder i Lomsdal-Visten NP er i ferd med å rase sammen, og bygningsrester sprer seg i området rundt. Dette gjelder blant annet sammenrast uthus i Klavesmarka, sammenrast driftsbygning i Storfjordbotn, sammenrast driftsbygning i Sørmarka. Det gamle bolighuset i Lislørja er i ferd med å miste takplater, og vil raskt kunne forfalle, og også bli et søppelproblem.

Verneområdeforvaltning bør bidra til at kjente eiere av forsøpling rydder opp slik forsøpling.

Opprydding av gammelt reingjerde i Gåsvassdalen. Foto: Carl Norberg

Opprydding gamle reingjerder

Det meste av kjente gjerdeanlegg som har gått ut av bruk i verneområdet er i løpet av de siste årene ryddet opp og fjernet. I 2022 er rester av gammelt ledegjerde ved gjerdeanlegget i Gåsvassdalen ryddet sammen. På senhøsten ble dette løftet av helikopter til fv76, og gammel netting, strie mm levert til Shmil.

Med denne siste oppryddingen er alt av kjent, gamle gjerdeanlegg ryddet ut av nasjonalparken.

Reparere kloppegging mellom Børjeøra og Strompdalen

I 2019 ble stien i Sæterdalen omlagt til bedre terreng på en strekning på knapp kilometer. Det ble bygget to enkle stokkbruer, og noen strekninger ble klopplagt. Busker og kratt ble ryddet langs hele traseen, og ny sti ble skiltet i begge ender.

Høst- og vårflokker har flyttet på en del av kloppeggingen. I 2022 er disse strekningene reparert, og bedre forankret for å kunne tåle flomperioder.

Gippegamma i Sørvassdalen. Fredet samisk kulturminne. Foto: Carl Norberg

Skjøtsel Strompdalen

Et større felt med spirea i den gamle hagen på Strompdalen er slått ned to ganger i 2022 - vår og høst. Dette er et av tiltakene i skjøtselplan for Strompdalen. I tillegg har SNO slått ned oppslag av bjørk, rogn og vier på hele den gamle innmarka, for å hindre gjengroing av de åpne områdene.

Slått av oppslag på den gamle innmarka bør videreføres årlig. Når det gjelder bekjempelse av spirea bør forvaltningsmyndigheten vurdere sprøyting. Det kan se ut som at mekanisk bekjemping holder spireaen nede, men ikke at den blir fjernet for godt.

Rydding av stier

I 2022 ble følgende stier ryddet av SNO: sti til Litjscarvatnet, sti Børjeøra - Strompdalen, og delvis stier i Skjølægda

Rydding av stier gjøres årlig etter en rulleringsplan laget av forvaltningen, og ved spesielle behov. Videreføres.

Forfalt bru over Tettingelva langs sti mot Lomsdalen. Foto: Carl Norberg

Tilsyn og vedlikehold av installasjoner

Dette gjelder bruer, klopper, stiger, trapper osv som nasjonalparkstyret har tatt driftsansvar for. SNO har ettersett de aller fleste slike anlegg minst én gang i 2022. Hengebruene over Gardsmarkelva, Breivasselva, Grunnvasselva, Skjølægdelva og Klavesmarkelva er alle i god stand. Øvrige bruer i og rundt verneområdet eies og driftes av andre, men SNO har et visst tilsyn og varsler ved behov. Bru over Stavasselva ved utløp av Stavatnet ble tatt av flom sist vinter/vår. Brua ligger utenfor nasjonalparken og nasjonalparkstyret har ikke ansvar. Men i forbindelse med annet helikopterarbeid i området løftet SNO brua ut av elva og la den på land ved utløpet i påvente av nybygg av bedre bru.

Bru over Tettingelva ligger utenfor verneområde, men er en viktig innfallsport til Strompdalen og Lomsdalen. Brua eies av Helgelandskraft og ligger på privat grunn. Brua er i dårlig stand, og her bør vurderes nybygg om ikke altfor lenge.

Langs sti langs Strauman i Strauman landskapsvernområde, samt langs Efievegen mellom Visthus og Kvannlivatnet har SNO bygget et antall trapper/stiger og montert håndwirer. Dette anlegget er i god stand.

Selv om anleggene har et godt og forsvarlig tilsyn, er det behov for å merke anleggene med enkel info om tilsynsansvar, og kontaktinformasjon i fall publikum oppdager feil og mangler. Forvaltningen bør også utarbeide et enkelt system for internkontroll, slik at tilsyn- og vedlikeholdsarbeid blir dokumentert.

Informasjonsplakater og veivisningsskilt

Det er satt opp ny infoplakat om jettgrytene i Storstraumen i Visten i 2022. Veivisningsskilt er ettersatt og vedlikeholdt.

"Førstegenerasjon" infoplakater og -tavler begynner å bli slitt på enkelte lokaliteter, og det bør vurderes fornyelse.

Kjøretrase for ATV og kloppegging Gåsvatnområdet

Ved Gåsvatn er det i 2015-16 bygget noen km forsterket kjøretrase for reindrifta inn mot merkegjerdet, samt klopplagt sti mot Gåsvatn. Både kjøretrase og klopplagt sti ble supplert noe i 2018, og tiltakene er ferdigstilt. Den delen av kjøretraseen som er forsterket ser ut til å fungere bra. Kjørespor ved siden av er i ferd med å gro igjen. Gjenstående strekning langs kjøretrase til reindriftas merkegjerdet er befart og kartlagt for eventuell senere beslutning om videreføring av forsterkningstiltak. Hele strekningen er dokumentert ved fotografering fra drone i 2022, og det er laget et ortofoto og den strekningen som har fått markforsterkning.

Traseene foreslås befart/fotografert med drone ca hvert 3-5 år i tida framover for å: dels overvåke/dokumentere gjengroing langs strekningene som er forsterket, og dels vurdere behovet for ytterligere forsterkning på øvrige strekninger.

Registrering/kartlegging

Forvaltningsmyndigheten har løpende behov for kartlegging og dokumentasjon av anlegg/installasjoner og endringer på disse, varder, hellere, andre kulturminner, søppel, rødlistearter, svartelistearter mm.

Data, posisjon, evt bilder osv legges til ulike databaser - Verneområdelogg, Artsobservasjoner mv. Videreføres.

Bevaringsmål

Nasjonalparkforvaltninga har gjennom flere år gjennomført tiltak for å fjerne fremmede arter - såkalte svartelistearter - fra verneområdet. I Lomsdal-Visten nasjonalpark gjelder dette i hovedsak sitkagran, platanlønn, parkslirekne og kjempeturt. Det er bestemt gjennom bevaringsmål at disse artene på sikt ikke lenger skal vokse her. Gjennomførte tiltak er hogst, ringbarking, sprøyting og luking.

I 2021 ble det opprettet et antall takseringslinjer og -punkter for - over tid - å kunne måle effektene av tiltakene. Det brukes en nasjonal metodikk for overvåking. De samme takseringslinjene skal overvåkes med noen års mellomrom, og man skal slik kunne måle effekt av gjennomførte tiltak. Takseringslinjene etableres av SNO i samarbeid med forvalter.

I 2021 ble det lagt ut et antall takseringslinjer og -punkter i områdene Lislbørja, Børjeneset, Almlia, Storfjordbotn og Klavesmarka. Det er gjennomført luking av oppslag og felling av gjenstående småtrær i 2022. Mest av innleid entreprenør, men også av SNO

Etterarbeid for å hindre nye oppslag bør videreføres, og SNO gjennomfører ny taksering på det tidspunkt/frekvens som bestemmes av nasjonalparkforvalteren.

Fossefall. Foto: Carl Norberg

Fotodokumentasjon og bidrag til forvaltningens kommunikasjonskanaler

Det ble bestilt fotomateriale fra oppsynet for dokumentasjon og ulik presentasjon av verneområdet. Bruksområde: rapporter, internettside, facebookprofil, blogg, annonser, bannere, presentasjoner.

I samarbeid med forvalter har SNO levert informasjon og bilder til en offisiell facebookprofil for nasjonalparken: <https://www.facebook.com/lomsd Alvisten>. Om lag 2900 personer følger denne profilen etter ca 8 års drift.

Nasjonalparkforvaltningen lanserte i 2019 ny nettside for nasjonalparken:

<https://lomsdalvisten.no/> . SNO har levert en del av bildemateriale til denne.

Nasjonalparkstyret har startet arbeidet med revidering av forvaltningsplan - her trengs det også aktuelle bilder.

Videreføres.

Ulovlig hensatt brakke i Sirijorda naturreservat. Eier er pålagt fjerning. Foto: Carl Norberg

Kontrollere at ulovlig fjernet bygg ble fjernet

I 2020 ble det satt opp et mindre bygg ved Midtre Breivatn uten at dispensasjon ble gitt fra nasjonalparkstyret. Det ble fattet vedtak om fjerning. Dette ble påklaget. Vedtaket om fjerning ble endelig stadfestet av Miljødirektoratet. Nasjonalparkstyret satte endelig frist om fjerning av bygget til 1. juli 2022. Senhøst 2022 er forvaltningsmyndigheten i ferd med å fjerne bygget for eiers regning. Dette gjøres av innleid entreprenør.

I Sirijorda naturreservat har det, i senere år, stått en hvilebrakke på hjul. Det er ikke søkt om/gitt dispensasjon fra verneforskriften. Det er heller ikke søkt om grunneiers tillatelse. Eier fikk pålegg fra nasjonalparkstyret om fjerning av brakka innen 1. juli 2022. Det ble senere varslet tvangsmulkt ved manglende fjerning gjeldende fra 15. september til max 15. november, og at bygget deretter vil bli fjernet for eiers regning. Forvaltningsmyndigheten forbereder senhøst 2022 at bygget skal bli fjernet av innleid entreprenør.

SNO sin rolle i disse sakene har vært å kontrollere om byggene var fjernet innen pålagte frister, og siden fortløpende rapportere status til nasjonalparkstyret

3. Til slutt

I oktober 2022 døde Aage Oxholm, eier og driver av Nevernes havn i Velfjorden. Nevernes havn er innfallsporten til Lomsdal-Visten nasjonalpark i Brønnøy. Aage Oxholm var en stor venn av nasjonalparken fra området ble vernet i 2009. Han laget den første nasjonalparkutstillingen - i privat regi på Nevernes - typisk en god stund før forvaltningsmyndighetene begynte å arbeide med saken. Nevernes var base for mannskapene under grensemerking av parken i 2011. Nasjonalparkstyret hadde flere av sine møter på Nevernes. Når SNO iblant hadde behov for å lagre materialer som skulle fraktes inn til bruer og klopper, og lande med helikopter, var Aage alltid velvillig og hjelpsom. Han var en av drivkreftene for å få opprettet utkikkspunktet på Nevernes, og laget i tillegg sin egen skulpturpark langs turstien dit, med innkjøpte dyreskulpturer laget av anerkjente norske kunstnere. Når SNO enkelte ganger lå værfast i Velfjorden med tjenestebåten og ikke kom seg tilbake til Mosjøen som planlagt tilbød han bryggeplass, husrom, mat - og alltid - sprudlende selskap. Lomsdal-Visten nasjonalpark har mistet en viktig støttespiller. Og vi som arbeider med nasjonalparken kommer til å savne Aage Oxholm. Takk!

Aage Oxholm i kjent stil: alltid i farta. Foto: Carl Norberg

Gåstjønna. Foto: Carl Norberg

Statens naturoppsyn

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@naturoppsyn.no | **Nett:** naturoppsyn.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og Miljødepartementet. Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets feltpersonell.

SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll og overvåking, til skjøtsel i verneområder, tilrettelegging i viktige natur- og kulturminneområder, informasjon og formidling.

SNO har også mange oppgaver knyttet til store rovdyr, både registrering av bestander, dokumentasjon av skader på husdyr og tamrein, og uttak av dyr det er gitt fellingstillatelse på. Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har ca. 60 lokalkontorer spredt over hele landet.

Arkivsaksnr: 2022/7279-0

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 05.12.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	40/22	12.12.2022

Budsjett for drift av Njaarken/Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre 2023 og forvaltningsplanarbeid.

Forvalters tilrådning

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre slutter seg til forslaget til søknad om 360 000,- til drift av nasjonalparkstyret for 2023,

I tillegg søkes det om kr 200.000,- til kartlegging av marint søppel under havflaten i Velfjord og Vistenfjorden, og midler til revidering av forvaltningsplan 100.000,-

Bakgrunn

Miljødirektoratet har bedt om budsjett for drift av nasjonalparkstyrene for 2023, samt midler til arbeid med forvaltnings- og skjøtselsplaner.

Midler til drift av sekretariatet kommer som rammeoverføring til Statsforvalteren i Nordland.

Vurdering

Det foreslås å søke om midler til følgende:

1. Driftsutgifter til styre og utvalg:

Driftsutgifter styre/utvalg	Budsjett 2023
-reiseutgifter	50 000
-honorar/tapt arbeidsfortjeneste	150 000
-Adm.kont utvalg	20 000
-Rådg. utvalg	20 000
-representasjon/gaver	10 000

-møtelokaler/bevertning møter	30 000
-andre driftsutgifter og bildelagring	40 000
-befaringer/studieturer	40 000
SUM	360 000

Styret ble tildelt kroner 300 000 til drift i 2022. Regnskapstall for 2022 er ikke klare ennå.

Det søkes midler til møteaktivitet i forbindelse med revisjon av forvaltningsplan over egen post.

Følgende føringer er tidligere gitt fra Miljødirektoratet:

Det kan søkes om midler til drift av nasjonalpark- og verneområdestyrene, og midler til arbeid med forvaltningsplaner og skjøtselsplaner. Ved søknad om midler til drift av nasjonalpark- og verneområdestyrene må det settes opp et budsjett som viser forventede utgifter til reise- og møtegodtgjøring for medlemmer av styrene, samt evt. reiseutgifter for medlemmer av rådgivende utvalg.

Ved søknad om midler til dekking av utgifter i forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplaner, besøksstrategier og skjøtselsplaner, kan det søkes om midler til utgifter som nødvendige kartlegginger og medvirkningsprosesser (møter).

Andre innspill i forbindelse med skjøtsel og styrets arbeid:

1. Kartlegging av marint søppel under havflaten i Velfjord og Vistenfjorden. Like utenfor vernegrensen til Lomsdal-Visten nasjonalpark og Innervisten marine verneområder ligger flere skjelloppdrett. Det har flere år vært fokus på avfall som drifter inn i verneområdene fra disse anleggene. I 2022 har Nasjonalparkstyret sammen med kommunene (Brønnøy og Vevelstad) gått sammen med Fiskeridirektoratet for å begrense mengdene avfall fra aktøren. Det har vært fokus på avfall som er synlig. Det er svært sannsynlig at det er en god del avfall som ikke er synlig under havflaten, og det søkes derfor om midler til å bruke ROV (undervannsdrone) til å kartlegge og dokumentere avfall under havflaten i områdene nært anleggene. Prosjektet vil foregå i samarbeid med Fiskeridirektoratet og aktuelle kommuner. Det er estimert en kostnad på kr 200.000,- Det er vurdert om det skal søkes midler fra ordningen «tilskudd til tiltak mot marin forurensning», men siden kostnadsrammen her er høyere enn estimert vil det være mer hensiktsmessig søke midler gjennom forvaltningsarbeid.
2. Fremmede arter. Det har kommet inn ønske om kartlegging av virkning på de tiltak som er satt i verk av nasjonalparkforvaltninga rundt sitkagran, parkslirekne og platanlønn. Siden flere av tiltakene er satt i verk for under 5 år siden vurderes det at en avventer kartleggingen til at det er dokumentert at tiltakene evt ikke har hatt virkning. Dette blir klart ved neste registrering i 2025, som er tidsintervallet på bevaringsmålene som er satt i fjor.
3. Midler til revisjon av forvaltningsplan. Med bakgrunn i sak om revisjon av forvaltningsplan for Lomsdal-Visten nasjonalpark og tilhørende verneområder, ST 29/21. Revisjon ble startet opp i 2022, men arbeidet er ikke kommet så langt

som planlagt på grunn av andre prioriterte oppgaver som har dukket opp. Styret fikk tildelt kr 75.000,- til arbeidet i 2022, hvorav kr 22.000,- ble brukt

Følgende budsjett legges til grunn for forvaltningsplan-arbeidet i 2023.

Tekst	Budsjett (kr)
Møteutgifter	10.000,-
Reisekostnader	20.000,-
Møtelokaler	10.000,-
Bevertning	5.000,-
Annonsering	15.000,-
Konsulentbistand/bilder	35.000,-
Administrasjon	5.000,-

Forvalter vil ha sekretærfunksjon i arbeidet og dette er ikke en faktisk kostnad som legges inn i budsjettet.

Med bakgrunn i dette bør det søkes om kr 100.000,- til revisjon av forvaltningsplan i 2023.

Arkivsaksnr: 2022/7279-0

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 17.11.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rådgivende utvalg Lomsdal-Visten	3/22	24.11.2022
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	41/22	12.12.2022

Gjennomgang av tiltak i regi av Njaarke/ Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre 2022

Forvalters tilrådning

Gjennomgang av tiltak i regi av Njaarken/Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre 2022 tas til orientering.

Saksprotokoll i Rådgivende utvalg Lomsdal-Visten - 24.11.2022

Behandling

Vedtak

Bakgrunn

I sak ST 4/22 er det satt opp prioritert liste med tiltak. Listen er nå oppdatert med status.

Prio	Tiltak	Status
1	Rydding av stier i henhold til plan	Utført oppdrag
2	Rydding av søppel i Velfjorden	Delvis utført
3	Fjerning av platanlønn i Klavesmarka i Brønnøy	Utført oppdrag
4	Informasjon Innervisten marine verneområde	Ikke gjennomført

5	Fjerning av platanlønn i Okfjorden i Brønnøy	Utført oppdrag
6	Rydding av gammelt reingjerde ved Gåsvatnet	Utført oppdrag
7	Planlegging av avbøtende tiltak i Tverrådalen	Delvis utført
8	Prosjekt: Samisk innfallsport.	Delvis utført
9	Prosjekt: Bru/dam ved Stavvatnet i Grane	Utført oppdrag
10	Prosjekt: Utkikkspunkt i Vefsn	Delvis utført
11	Fjerne sitkagranplanter i Lislørja	Utført oppdrag
12	Helikoptertransport	Utført oppdrag
13	Skjøtsel av kulturmark - Fjellgården i Vefsn	Utført oppdrag
14	Informasjon jf besøksstrategi / merkevarestrategi	Ikke gjennomført
15	Samarbeid med skolene	Utført oppdrag
16	Prosjektering: Prosjekt ifbm ny E6 Grane	Delvis utført

I tillegg til den prioriterte listen er det gjennomført noen tiltak som har vært utsatt tidligere.

- Utbedring av gangbru i Strauman landskapsvernområde
- Utedo og vedlager ved Stormoio
- Vedlager på Sandvikbakken og i Stavassdalen.

Forvalter foretar gjennomgang av listen.

Tiltak som ikke er gjennomført/delvis gjennomført i 2022 foreslås at vurderes på nytt for midler i 2023.

Arkivsaksnr: 2022/7279-0

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 05.12.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	42/22	12.12.2022

Tiltaksmidler og bestilling av tjenester fra Statens naturoppsyn 2023.

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025.PDF
- 2 søknad droneprosjekt nasjonalparkforvaltningen.docx

Forvalters tilrådning

Njaarke/Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre melder inn behov for oppsyn og ressurs fra lokalt SNO slik det fremgår på skjema som vedlegges dette vedtak. Behov for tiltaksmidler (eks MVA) for 2023 er forankret i besøksstrategi, tiltaksplan og fylkesdelplan samt innspill.

Prio	Tiltak	Sum kr
1	Div. helikoptertransport	100.000
2	Skjøtsel av kulturmark: Fjellgården og Strompdal	80.000
3	Informasjon, jf besøksstrategi, impl merkevare	110.000
4	Rydding av stier i samsvar med plan	40.000
5	Bekjempelse av fremmede arter	200.000
6	Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging.	70.000
7	Informasjon Innervisten marine verneområde	50.000
14	Informasjonsprosjekt i samarbeid med Helgeland Museum	200.000
	SUM	850.000

Saksutredning

Saken ble diskuteres i rådgivende utvalg den 24.10.22.

Tiltaksmidler:

Saken fremlegges slik at prioriteringen for tiltaksmidler fordeles på: «faste tiltak/planlagte tiltak», «tiltak som ikke er ferdigstilte 2022» og «Innspill/oppståtte behov». Tiltakene er kommentert. Innspill og oppståtte behov er kommet inn i etterkant av rådgivende utvalgs møte i oktober.

Faste tiltak/planlagte tiltak:

Prio	Tiltak	Sum
1	Div. helikoptertransport - Det er behov for midler til helikoptertransport i forbindelse med inntransport og oppsyn som ikke lar seg gjøre på annet vis (snøfattige vintere, korte dager etc..)	100 000
2	Skjøtsel av kulturmark: Fjellgården og Strompdal - Årlig skjøtsel av kulturmarkene på Fjellgården i Vefsn og Strompdalen i Brønnøy.	80 000
3	Informasjon, jf besøksstrategi, impl merkevare - Nasjonalparkstyret har overtatt ansvar for nye verneområder 2020 (Sirijorda og Stavasselve) Det er også behov for å se på utskifting av en del informasjonsplakater etter gammel standard.	110 000
4	Rydding av stier i samsvar med plan - Framskriving av sti- og vardeplan	40.000

Tiltak som ikke ble ferdigstilte 2022

Prio	Tiltak	Sum
1	Fremmede arter - Det settes av midler til å gå over områdene i Velfjorden for å ta unna sitkagran, platanlønn og parkslirekne. Det er det satt bevaringsmål.	200.000
2	Informasjon Innervisten marine verneområde - Lage plakater og tavler til Innervisten marine verneområde. Arbeidet er ikke påstartet i 2022.	50 000

Innspill/Oppståtte behov

Prio	Tiltak	Sum
1	Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging. Det er behov for vedlikehold av eksisterende tilrettelegging som er eid av nasjonalparkstyret.	70.000
2	Informasjonsprosjekt med Helgeland Museum Vedlagt ligger søknad fra Helgeland museum avdeling Brønnøy/Velfjord. Utstillingen som berører Lomsdal-Visten nasjonalpark ønskes forbedret. Det er plan om å få til en utstilling som i større grad gir publikum anledning til å «oppleve parken». Det er kreative tanker rundt løsningen av dette. I følge strategiene for bruk av tiltaksmidler (vedlagt) ligger slike tiltak lavest på prioriteringslista. Det foreslås at midlene omsøkes i 2023, og dersom nasjonalparkstyret får midlene må det lages en avtale med Helgeland museum for bruk.	200 000

De foreslåtte tiltakene baserer seg på følgende:

- Besøksstrategi for Lomsdal-Visten nasjonalpark, med tiltaksplan
- Nasjonalparkstyrets vedtak om videreføring av påbegynte tiltak
- Tiltak skissert i forvaltningsplan
- Innspill

Bestilling av ressurs til SNO 2023:

Vedlagt ligger bestillingsskjema for ressurs 2023.

Tiltakene kan sorteres i fire hovedkategorier:

1. Tilrettelegging: Tiltak som gjelder fysisk tilrettelegging og evt registreringer
2. Skjøtselstiltak: tiltak som fremmer verneformålet
3. Bevaringsmål: Tiltak som er satt til å fremme natur- og verneverdier
4. Tilsyn og kontroll: Håndheving av verneforskrift og vedtak fra styret.

Gjennomføringen vil kunne kreve bestilling av tidsressurs hos SNO og midler, enten hver for seg eller begge deler. Rådgivende utvalg går gjennom skjema.

Vurdering av saken

Bestillingsmøtene er en formalisert prosess mellom forvaltningsmyndigheten og SNO lokalt for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt. Bestillingsmøtene er en arena for rapportering fra SNO lokalt, drøfting av status, utfordringer og tiltaksbehov. Dette er et grunnlag for forvaltningsmyndighetens innmelding av behov for oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak, samt innmelding av behov for tiltaksmidler til Miljødirektoratet/SNO. Behov for økonomiske ressurser meldes inn i elektronisk søknadsskjema.

Siden lokalt oppsyn har signalisert til forvaltningen at han kommer til å pensjonere seg i løpet av ettervinteren 2023, så er det viktig at ny person får tid til å sette seg inn i den driften som er av parken. Det er av denne årsak ikke bestilt flere/større prosjekter i 2023.

Skjema er lagt inn på neste side i saken.

Innspill om ønsket SNO ressurs i verneområder. (Sett inn nye linjer for hvert ønsket utført oppdrag)					
2023					
Forvaltningsmyndighet	Njaarken vaarjelimmiedajve/ Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre				
Verneområde/Tema	Prioritering	Beskrivelse av oppdrag og metode	Forankring i planverktøy	Rapportering (Verneområdelogg, Artsobs, Natstat).	Merknad
Verneområde/Tilrettelegging					
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	1	Oppsetting av skilt og tavler	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Det produseres nytt skilt til Stavassdalen og maint vern evt erstatte gamle skilt med oppdaterte. Etter nærmere avtale
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	1	Tilsyn og enkelt vedlikehold av installasjoner som NP-forvaltning har ansvar for.	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Oppsett av nye skilt med informasjon om eierskap og ansvarsforhold. Bruer, klopper mm. Etter oversikt.
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	1	Rydding av søppel	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Klargjøring for uttransport av takplater ved Laksmarkvatnet og kanovak ved Skardåvatnet.
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	1	Rydding av søppel	Besøksstrategi	Verneområdelogg	Tilfeldig søppel som er etterlatt etter turfolk.
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	1	Oppsetting av skilt	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Erstatte gamle skilt med oppdaterte. Etter nærmere avtale
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	1	over skilt og tavler med posisjon. Tilsyn med grensemerker, skilt og informasjonstavler	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Fortløpende registreringer
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295	2	Rydding av stier	Skjøtselsplan	Verneområdelogg	Etter oppdatert plan 2023.
VV00002750/VV00002751	2	Tilsyn åpne husvær	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Inntransport av ved til gamle ved Nedre Breivatt. Rapporterer dersom noe er akutt.
Verneområde/Skjøtsel					
VV00002750	1	Skjøtsel Strompdale	Skjøtselsplan	Verneområdelogg	Slå spirea og bjørkekratt samt overvåkning av art
VV00002750	1	Luking sitka Børjene	Annet (beskriv)		Luke resterende sitkagranoppslag på Børjeneset
Verneområde/Bevaringsmål					
		Gjennomgang av bevaringsmål			
Verneområde/Tilsyn og kontroll					
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	1	Følge opp gitte dispensasjoner og vilkår stilt i disse	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	Tilbakemelding til styret/forvaltning
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295	1	Oppsyn med faste hekke- og ynglelokaliteter for truede/sårbare arter som ikke omfattes av nasjonalt		Verneområdelogg	Rovbase. Tilsyn om forstyrrelse/faunakriminalitet. Forvaltningen konkretiserer type arter og lokaliteter
VV00002750/VV00002751/VV00003293	1	Kontroll med motorferdsel i verneområdet	Forvaltningsplan	Verneområdelogg	
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	1	Kontrollere om rettinger er gjennomført i henhold til styrets vedtak	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Strandsøppel etter skjeloppdrett, reingjerde i Lomsdalen og Sirijorda. Tilbakemelding til styret
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	2	Bistå / delta på aktuelle befaringer med forvaltning	Annet (beskriv)		Delta og bistå befaringer i regi av NP-forvalter eller styret
VV00002750/VV00002751/VV00003293/VV00003295/VV00003635	2	Fotodokumentasjon	Annet (beskriv)		Det er ofte behov for foto-dokumentasjon til saker og planer som utarbeides.
VV00002750/VV00002751/VV00003293/	2	Dokumentere strandsøppel/havbunn	Annet (beskriv)	Verneområdelogg	Egen rapport.

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

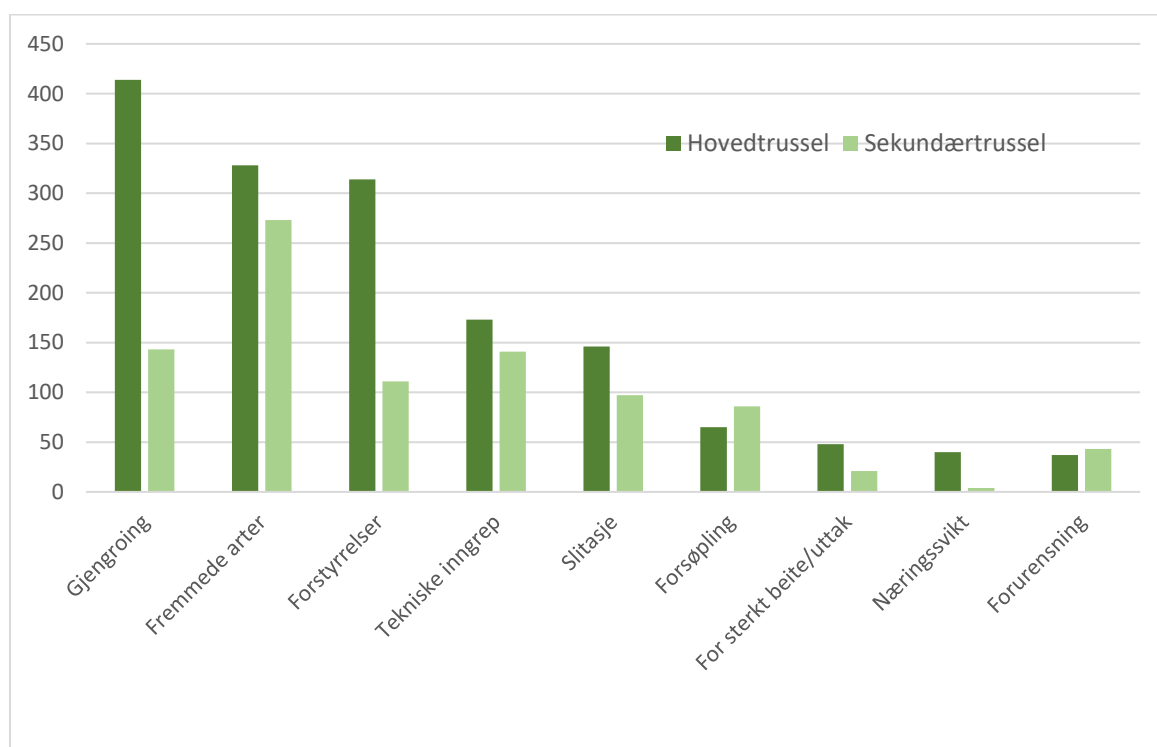
Tiltak skal være forankret i en skjøtels- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Invitasjon til samarbeidsprosjekt – dronefilmer

Helgeland museum ønsker å forbedre og utvide Lomsdal-Visten-avdelinga i vår utstilling i museets lokaler i Hommelstø. Vår intensjon er å (i større grad enn nå) gi publikum anledning til å «oppleve parken» - få et inntrykk av nasjonalparkens dimensjoner, topografi og mangfold av naturtyper. Dette vil i sin tur gjøre det lettere å forstå mer av menneskenes aktiviteter i området – altså de kulturelle og historiske aspekter ved nasjonalparken. For å få til dette må vi utvide og forbedre bildematerialet og tekster tilhørende disse. Vi ønsker også å gi publikum anledning til å «være med på tur» - gjennom å velge mellom flere tilgjengelige reportasjefilmer som beskriver typiske turmuligheter – i første omgang i søndre del av parken.

Filmene er tenkt å være dronefilmbaserte, eventuelt supplert med filmklipp og stillbilder fra bakkenivå med detaljer og utsnitt av flora/fauna/geologiske detaljer mm.

Ved å gi publikum anledning til å velge tur og orientere seg på kart og i modeller for å skjønne hvor turen går, ønsker vi å skape interesse for seinere besøk i nasjonalparken – men også å gi alle dem som aldri kommer til å legge ut på vandring i parken en anledning til å få et bedre inntrykk av hva nasjonalparken har å by på (forstå verdien av vern og forvaltning). Denne intensjonen lener seg blant annet på museets formålsformulering «vern gjennom bruk».

Vi ser for oss å produsere filmer fra følgende turer:

Vinter/vår: Skitur fra Tosfjellet via Jordbruvatnan, Elgviddevatn og ned til Stavassdalen.

Tidlig sommer: Vandretur Storbørja – Strompdal – Lomsdal

Sommer: Storfjord – Andalshtatten (med avsluttende utsiktspanorama 360 grader)

Seinsommer/tidlig høst: Børjedalen nordover. (Storbørja – Aursletta)

Høst: Borkamo – Nedre Breivatn – Breivasstinden (med avsluttende solnedgangsbilde fra toppen av Brønnøys høyeste fjell...)

Filmene som skal vises i utstillingen i Hommelstø er tenkt å være ca 3-4 minutter hver, men råstoffet til disse produksjonene kan selvfølgelig omredigeres og benyttes til flere formål.

Budsjett/kostnadsfordeling:

Vi har foreløpig ikke innhentet konkrete prisforespørsler, men etter samtaler med produksjonsselskap kan produksjonspris estimeres til ca kr. 12.000.- pr døgn/ 3 døgn pr film = 180.000.-

Redigeringskostnader for 5 kortfilmer: Ca. 20.000.-

Totalpris for råstoff fritt tilgjengelig + fem ferdigproduserte filmer til bruk i Hommelstø:

Ca. 200.000.-

Finansiering:

Vi ser altså for oss dette som et samarbeidsprosjekt mellom nasjonalparkforvaltningen og Helgeland museum. Helgeland museum vil bekoste utstyr til og produksjon av selve utstillingen i museets lokaler i Hommelstø, men museet er avhengig av ekstern finansiering av produksjonskostnadene for filmene. Vi har drøftet prosjektets innhold og idé med nasjonalparkforvalter, og fått forståelse for at et slikt prosjekt – som samarbeidsprosjekt mellom museet og nasjonalparkforvaltningen – vil kunne gi et stort løft også for nasjonalparkforvaltningens formidlingsarbeid. Vi ber derfor om at nasjonalparkforvaltningen innarbeider kostnadene for produksjon av råstoff og redigering av filmene – totalt kr. 200.000.- i sitt budsjettarbeide for 2023.

Mvh Gjørn Engen

Avdelingsleder Helgeland Museum, Brønnøy.

ST 43/22 Eventuelt